¡CÓMO NO!

informatieblad
TILBURG-MATAGALPA

• Een wereld te winnen, ook voor ons ... • Tienermeisjes • Alle kinderen naar school •
• 'Dit is mijn land' Interview met Marja van Deurse • Iedere keer weer bijzondere bezoeken •

INCLUSIEF KATERN MUJERES EN HET JAARVERSLAG STM 2015

COLOFON

¡Cómo No!, het informatieblad over de Stedenband, wordt uitgegeven door Amigos de Matagalpa van Stedenband Tilburg-Matagalpa. **¡Cómo No!** verschijnt drie maal per jaar met een oplage van 675 exemplaren en is ook te lezen op onze website, onder de tab Meer informatie. Voor een gratis abonnement kunt u zich wenden tot de Stedenband Tilburg-Matagalpa:

Adres: Beneluxlaan 74
5042 WS Tilburg
Tel: 013-5368706
E-mail: stedenband@tilburg-matagalpa.nl
Web: www.tilburg-matagalpa.nl
Bank: NL53 RABO 0170 2385 63 of
NL98 INGB 0002 7835 14
De Stedenband is geregistreerd bij ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen).

Redactie
Marian van Stiphout
Toon Oomen
Miranda van der Klaauw
Herman Fitters
Maya Engels
Louise Donjacour
Diny van de Pas

Lay-out
HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

Foto voorpagina
vernieuwd plafond en verlichting in lokaal Piedra Colorada; *foto:* Comité Mano Vuelta

Drukwerk
Drukkerij Mezclado

Afwerking
de Bundel

ISSN: 0920 2315

Redactioneel

Vertrouwd

Ik hou niet zo van verandering. Dat is vaak wel handig, ik hoef niet zo nodig nieuwe koffiekopjes of een andere haarsnit. Een nieuwe bank? Laat maar, ik ben gehecht aan mijn oude al is er een veer kapot en raakt de bekleding hier en daar versleten. Scheelt een hoop gedoe ook. Soms is het lastig. Toen onlangs een vriend een nieuwe computer voor me kwam installeren, raakte ik danig in paniek omdat er 'vanalles' veranderd was. Aan overstappen van provider of verzekering doe ik niet, al zou ik daarmee misschien wat kunnen besparen. Ik heb er denk ik niet zoveel vertrouwen in dat het beter wordt als er iets veranderd; misschien is het zoals het nu is niet perfect, maar het kan altijd slechter.
Op het gebied van politiek heb ik dat raar genoeg niet. Van der Steur had van mij best weg gemogen en het kabinet-Rutte mag van mij eerlijk gezegd ook opstappen. En Erdogan en Kim Jong-un en ga zo maar door, Daniel Ortega bijvoorbeeld mag ook weg. Dat laatste zou kunnen -in november van dit jaar zijn er presidentsverkiezingen in Nicaragua- maar het is onwaarschijnlijk. Dit zal zijn derde opeenvolgende ambtstermijn worden, en de vierde van zijn volledige carrière, daar twijfelt niemand aan. Zijn macht is inmiddels onbegrensd. Hij beheerst de Kamer van Koophandel, de Hoogste Kiesraad, het Hoogste Hof van Justitie, de gemeenteraden en door verandering van de grondwet zijn leger en politie alleen aan hém verantwoording schuldig en mag hij voor altijd president blijven.
Nicaragua wordt al maanden overspoeld met propaganda voor het FSLN, er verschijnen overal muurschilderingen en posters met wuivende Ortega's en zijn vrouw Rosario Murillo heeft zelfs meer dan honderd metalen lichtgevende bomen langs de wegen van Managua laten zetten als onderdeel van de campagne (goed voor een miljoen dollar aan elektriciteit voor dit jaar). Ook niet onbelangrijk in verkiezingstijd: het presidentiële echtpaar controleert een behoorlijk deel van de media.
Maar wat vooral telt: Ortega is vertrouwd, hij is een volksman en hij strooit met cadeautjes, speeltuintjes, en een nieuw dak, al moet je daar dan een lidmaatschapskaart van de partij voor hebben en er is gratis gezondheidszorg. En de oppositie? Mensen zijn bang om voor iemand anders te kiezen. Tja, het kan altijd slechter, niet?

Marian

Inhoud

Een wereld te winnen, ook voor ons ...	**Frans Couwenberg**	**3**
Tienermeisjes	**Koen Suidgeest**	**4**
Alle kinderen naar school	**Miranda van der Klaauw**	**5**
Succesvolle avond van Amigos de Matagalpa	**Wil Boonman**	**6**
Even terug in de tijd ...	**Toon Oomen**	**8**
'Dit is mijn land';		
interview met Marja van Deurse	**Louise Donjacour en Anneke van Luijken**	**9**
Vechten tegen de machocultuur in Nicaragua	**Oliver Balch**	**12**
Iedere keer weer bijzondere bezoeken	**Mayke van den Broek**	**14**
Spinningmiddag tbv het project Microkrediet	**Len Linthorst**	**15**
Dé foto van ¡Cómo No!	**Cil de Vries**	**16**

Jaarverslag STM 2015 ingevoegd in het hart van het blad

Een wereld te winnen, ook voor ons ...

Het zat er al een tijd aan te komen. De gemeentelijke subsidie voor organisaties die zich bezighouden met de uitgangspunten van de millenniumdoelen moest op een andere, transparantere en evenwichtigere wijze worden verdeeld. Een week voor ons dertigjarig jubileumfeest kregen we te horen dat de subsidie vanaf 1 januari 2016 zou worden afgebouwd. Een flinke domper en volop onrust bij ieder die de Stedenband Tilburg-Matagalpa een warm hart toedraagt.

Frans van Hoek tijdens de pitch
foto: **Miranda van der Klaauw**

mooi Matagalpa
foto's: **internet**

Plannen werden door betrokken ambtenaren en wethouder besproken met vertegenwoordigers van de sector. Het moest anders, nieuwer, aansluitend bij het DNA van de stad, samenwerkend, verjongend met kansen voor minder bekende organisaties. De nieuwe ontwikkelingsdoelen van de VN werden leidend bij de beoordeling van subsidieaanvragen. Ook de wijze van beoordelen en toekennen van subsidie ging op de schop. Een grote mate van medeverantwoordelijkheid van de 'Tilburger' werd ingebouwd.
In een vijf minuten durende pitch kon elke organisatie die een subsidieaanvraag indiende haar verzoek onderbouwen, verantwoorden en benadrukken. Dit voor het 'platform voor mondiale bewustwording' dat bestaat uit geïnteresseerde toehoorders die aan de hand van een vragenlijst de subsidieaanvraag én pitch konden beoordelen. In de gemeentelijke nota 'Een wereld te winnen' werd een en ander vastgesteld.

Miranda en het bestuur zochten naarstig naar een goede manier om onze plannen voor de komende jaren in een verantwoorde subsidieaanvraag en daarop volgende pitch te vatten. Uiteraard was het voor het bestuur van belang de gang van zaken voor te leggen aan de Raad van Advies. Een eerste concept, op papier gezet door Miranda, kwam op een goed bezochte bespreking van deze Raad op 19 januari ter sprake. Met de nodige aanvullingen en verbeteringen werd het raamwerk voor de subsidieaanvraag vastgesteld. Anneke van Luijken bracht ons op het idee van een aansprekende manier voor die aanvraag, die daarna door Hans Dusée (HD ontwerp) op een professionele manier werd vormgegeven. Als titel kreeg de subsidieaanvraag mee: **Tilburg-Matagalpa verbindt en wint**.

Drie aandachtsgebieden om in de komende drie jaren met de hele club aan te werken komen in de subsidieaanvraag naar voren.

1. Voortzetting en uitbreiding van onze inspanningen op het gebied van onderwijs en het bestrijden van kinderarbeid. Belangrijk nieuw actiepunt is de samenwerking tussen Fontys Pabo Tilburg en de Escuela Normal in Matagalpa.
2. Blijvende aandacht voor de economische ontwikkeling via activiteiten voor microkrediet voor vrouwen en ondersteuning van kleine koffieboeren. Met ook hier een nieuwe activiteit: ondersteuning van het toerisme in Matagalpa via het organiseren van reizen voor belangstellenden.
3. Onderzoeken/verkennen van het opzetten van een 'klimaatbos' of 'klimaatfonds'. In Matagalpa ondervinden zowel stadsbewoners als (koffie) boeren de gevolgen van de wereldwijde klimaatverandering. Een klimaatbos of klimaatfonds kan zorgen voor herstel van het evenwicht en voor duurzame werkgelegenheid. Het project moet vergezeld gaan van voorlichtings- en bewustwordingsactiviteiten, waardoor ontbossing wordt tegengegaan en er aandacht komt voor duurzame energieprojecten.

Naast de bespreking van de inhoud kwam ook aan de orde bij de Raad van Advies wie zich geroepen voelde en in staat was deze plannen op een aansprekende manier naar voren te brengen in een pitch die maar vijf minuten mocht duren. De aanwezigen werd verzocht een tweetal namen op een stembriefje te schrijven. Namen van personen die geacht werden de plannen van de Stedenband op een goede, enthousiaste wijze te presenteren.
Deze enorme 'druk op de schouders' kwam na het tellen van de stemmen te liggen bij Frans van Hoek. Op mijn vraag aan hem om voor ons te pitchen, antwoordde hij: 'dat wordt een hele klus, maar ik voel me vereerd dat de >>

vrijwilligers van de Stedenband mij daarin het vertrouwen geven'.
Na enkele zeer intensieve avonden van voorbereiding kon Frans op 2 maart het podium van Club Smederij in de Spoorzone op. Met als uiteindelijk resultaat een toekenning van een subsidiebedrag van 50.000 euro per jaar.

Uit het verslag van de bijeenkomst van woensdag 2 maart:
Pitchen voor subsidie gaat de leden van Een wereld te winnen goed af. Het platform voor mondiale bewustwording vormt bovendien een betrokken publiek. De aanwezigen op de eerste pitch-bijeenkomst op 2 maart in Club Smederij zijn goed voorbereid en stellen kritische vragen. Wethouder Mario Jacobs na afloop: 'Ik maak raadsvergaderingen mee die minder enerverend zijn.' Ongeveer driehonderdduizend euro stelt de gemeente vanaf 2017 jaarlijks beschikbaar voor mondiale bewustwording. Organisaties of individuen die in aanmerking willen komen voor subsidie, dienen niet alleen een aanvraag in, maar pitchen hun plannen ook ten overstaan van andere platformleden. Deze avond is het de beurt aan degenen die geld nodig hebben voor een meerjarenprogramma.

De Stedenband Tilburg-Matagalpa bestaat ruim dertig jaar. In zijn pitch legt Frans van Hoek dan ook de nadruk op wat de organisatie heeft bereikt in de Nicaraguaanse stad. Sprekend is de foto van een jongetje dat hij tegenkwam op een vuilnisbelt en nu onderwijs krijgt. Frans vertelt op welke terreinen de Stedenband actief is en toont en passant welke duurzame ontwikkelingsdoelen daarmee worden gediend. Tilburg-Matagalpa wil verder én het wil nieuwe ideeén realiseren, zoals het bevorderen van ecotoerisme naar Nicaragua. 'Prachtig niet?', zegt Frans over een foto van de plaatselijke natuur.

In totaal kwamen negen pitchers aan de beurt. Vol vuur werden de verschillende aanvragen voor het voetlicht gebracht. Een indrukwekkende avond waarbij de initiatieven om onze wereld een stuk te verbeteren met verve werden besproken. Frans vertegenwoordigde onze Stedenband op een prima manier. Van alle kanten lof voor inhoud en vorm van zijn pitch. Ongeveer vijftig personen in de zaal waren stemgerechtigd. Ook luisterde een twintigtal geïnteresseerden naar de inbreng van onder meer de Tilburgse stedenbanden, Switch/ContourdeTwern, Tante Pollewop, de Ocean Ambassador en het TweeSteden Ziekenhuis.

Tot slot kregen Ermy Brok, ambtenaar Mondiale zaken, en wethouder Jacobs het woord. Na de laatste pitch legde Ermy Brok uit dat alle stemformulieren zullen worden gescand en op Yammer gezet. De gemeente hecht aan openheid en zichtbaarheid. Alleen formulieren voorzien van een naam tellen dan ook mee. De aanvragers van de programma's die de meeste punten hebben gekregen, gaan vervolgens in gesprek met de gemeente. Burgemeester en wethouders maken uiterlijk 1 mei bekend hoe het subsidiegeld wordt verdeeld. De mening van het publiek zou bij de besluitvorming als een zwaarwegend advies gelden. En dat is geen loze kreet, laat wethouder Mario Jacobs weten. 'Nemen we het advies niet over, dan moeten we dat heel goed beargumenteren.' Het gemeentebestuur kiest in elk geval niet voor de kaasschaafmethode.
Spannend was het voor mij de volgende dag al op Yammer de ingevulde stemformulieren te kunnen lezen en een eenvoudige rekensom te maken. Enkele dagen later kwam de berekening van gemeenteambtenaar Ermy Brok: Stedenband Tilburg-Matagalpa heeft de hoogste score.
Op een schaal van één tot vijf scoren we gemiddeld 4,14 punten. Bij een berekening zonder de stemmen van de aanwezige Stedenbanders komen we uit op een gemiddelde van 4,06 per stemformulier.
We verwachten dat bij het zwaarwegende advies aan de gemeenteraad over de toekenning van de subsidiegelden deze uitslag van cruciaal belang zal zijn.
Een hele opluchting. Mijn dank aan alle mensen die aan dit resultaat hebben bijgedragen is groot, zeer groot. We kunnen samen weer een hele tijd verder.

Een wereld te winnen - Tilburg-Matagalpa verbindt en wint - een echte win-win situatie

Frans Couwenberg, een trotse voorzitter

Tienermeisjes
Fotograaf en documentairemaker zoekt onze steun

Sinds 2003 ben ik begaan met het lot van straatkinderen. Toen ik in 2008 in Managua was ter voorbereiding van een documentaire, maakte ik bijgesloten foto. Het is een tienermeisje dat op straat zwanger geworden is en opgevangen werd door een niet-gouvernementale organisatie in een centrum voor dakloze jonge moeders. Ik maakte in dat opvanghuis nog vijf van zulke portretten.

Meisjes die op straat wonen, zoeken vaak het moederschap al vroeg op. Natuurlijk zijn er ook die ongewild zwanger worden, maar voor velen is de baby een oplossing in plaats van een probleem. De baby's onvoorwaardelijke liefde die ze elders niet krijgen konden, geeft hen eindelijk een reden om hun best te doen van de straat te komen.

Volgende maand reis ik weer naar Nicaragua om de zes moeders van mijn foto's, die toen tussen de 12-17 jaar waren, te zoeken. Ik ben benieuwd hoe het gaat met hen en hun kinderen, en zal mijn bevindingen vastleggen in een foto-reportage waarmee ik hun een stem wil geven. Het resultaat wordt een artikel voor het tijdschrift *OneWorld* en een expositie.

Dit project financier ik zelf en ik kan wel wat hulp gebruiken. Ik zou het geweldig vinden als u iets bij zou kunnen dragen (alle kleine beetjes helpen!) of het project verdere bekendheid zou kunnen geven (zie onderstaande link). Aan elke bijdrage zijn leuke incentives verbonden, en sowieso blijft u op de hoogte van het project.

Als het volbracht is, kom ik graag eens langs om bij de Stedenband een presentatie te geven. Ook zouden we de documentaire over hetzelfde thema kunnen laten zien.

http://www.verkami.com/locale/en/projects/14317-street-children-with-babies

Hartelijk dank voor uw steun!

Koen Suidgeest

Joselin (14) and José David
foto: Koen Suidgeest

Alle kinderen naar school
Stand van zaken 2015

Jaarlijks bekijken onze partners, het Comité Mano Vuelta, de gemeente Matagalpa en het ministerie van Onderwijs (MINED) hoe de instroom en de uitstroom van het basisonderwijs verloopt. Om uiteindelijk te bereiken dat alle kinderen naar school gaan en de school ook afmaken, is een goede monitoring essentieel. Tevens kan aan de hand van de cijfers worden bepaald waar extra maatregelen nodig zijn.

De door MINED verzamelde data over het schooljaar 2015 maken gelijk duidelijk dat de doelstelling niet eenvoudig te behalen is. In de gemeente Matagalpa gaat het om bijna 15.000 kinderen die in aanmerking komen voor regulier onderwijs en bijna zesduizend die zijn aangewezen op zogenaamde *multigrado* scholen. Dit zijn scholen, meestal buiten de stad, waar meerdere groepen bij elkaar in een klas zitten. Vier procent van de kinderen uit de eerste groep wordt aan het begin van het schooljaar al niet bereikt en zes procent valt in de loop van het jaar uit. Dan hebben we het over 1400 kinderen zonder onderwijs. Van de andere groep wordt zes procent aan het begin van het schooljaar al niet bereikt en valt vijf procent in de loop van het jaar uit. Dat zijn ongeveer zevenhonderd kinderen. Dit betekent in totaal ruim tweeduizend kinderen zonder onderwijs. Dit is een behoorlijke verbetering ten opzichte van eerdere data, toen de totalen uitkwamen op drieduizend kinderen. Het lijkt er dus op dat de gezamenlijke inspanningen hun vruchten afwerpen.

Op departementaal niveau ziet het er helaas minder rooskleurig uit; dan gaat het om maar liefst 15.000 kinderen (inclusief de tweeduizend eerder genoemde). In erg afgelegen gebieden liggen de percentages van niet-bereikte en uitgevallen leerlingen rond de tien procent, tot zelfs vijftien procent in het geval van de multigrado groep. Het is daarom niet voor niets dat veel maatregelen om het onderwijs te verbeteren of aantrekkelijker en toegankelijker te maken zijn gericht op scholen buiten de stad Matagalpa, dat overigens ook nog een deel 'landelijk gebied' kent.

De afgelopen maanden zijn met Tilburgse middelen -opgehoogd met een premie van de Wilde Ganzen- twee plattelandscholen opgeknapt (Piedra Colorada en María Cerna Vega), is een school in een voorstad van Matagalpa van een bibliotheeklokaal voorzien en worden momenteel nog twee lokalen gebouwd van een nieuwe school in de arme wijk Sor María Romero. Heel verschillende, maar stuk voor stuk belangrijke projecten voor de betreffende kinderen en hun ouders in de wijken en gemeenschappen waar zij wonen. Als deze projecten zijn afgerond, volgt weer een nieuwe ronde van projecten, waar wij als Stedenband, samen met onze Tilburgse partners, ook weer onze schouders onder zullen zetten. Daarnaast blijven wij met kennisuitwisseling inzetten op kwaliteitsverbetering van het onderwijs en bewustwording ten aanzien van kinderarbeid. Dit gebeurt in de contacten tussen docenten van Tilburgse en Matagalpese basisscholen, tussen docenten aangesloten bij de onderwijsvakbonden AOb en Anden en sinds kort ook tussen docenten van de Tilburgse en Matagalpese Pabo, de lerarenopleiding. Een integrale aanpak, met grote kans op een duurzaam resultaat.

Miranda van der Klaauw

bouwvakkers aan het werk in Sor María Romero
foto's: **Comité Mano Vuelta**

klas voor opgeknapte school Piedra Colorada

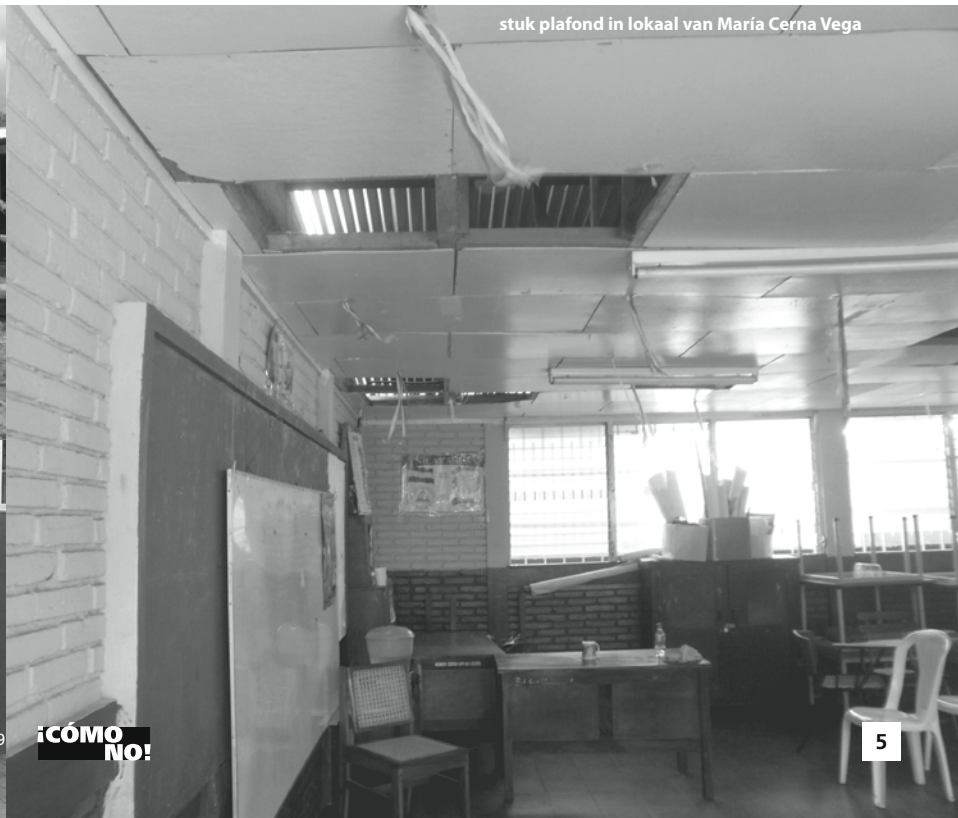

stuk plafond in lokaal van María Cerna Vega

Succesvolle avond van Amigos de Matagalpa

Met een opgewekte stentorstem verwelkomt Gé Mooren bij de ingang van Raakveld uiterst hartelijk de deelnemers aan de Amigos-avond. Bovendien overhandigt hij twee bonnen voor consumpties en koffie en thee zijn gratis.

We (Gé, Toon Oomen, Wil Boonman) waren wat onzeker over de deelname toen we de uitnodigingen verstuurden. Aanvankelijk kregen we enkele snelle enthousiaste reacties maar daarna slechts druppelsgewijs. Dus vaak de e-mail checken. Geleidelijk aan konden we toch rekenen op zeker dertig mensen.
Een mooie groep. Waaronder heel trouwe Amigos, uit de bouwgroep in 1984 en degenen die in die jaren in Matagalpa werkten of stage liepen, maar ook nieuwe belangstellenden zijn op de uitnodiging ingegaan. De avond is enerzijds een attentie voor de trouwe donateurs en anderzijds een mooie gelegenheid om kennis te maken met de Stichting Amigos de Matagalpa en haar doelstellingen. Op de eerste plaats is dat financiële steun voor het coördinerende werk van de Stedenband en versterking van het draagvlak mag daar ook bij gerekend worden.
Toon Oomen is de 'spreekstalmeester' en opent op gloedvolle wijze de avond, presenteert de programmapunten en start met een interview met Frans Couwenberg, voorzitter van de Stedenband. Belangrijkste onderwerp daarbij is de sterk gewijzigde subsidieprocedure van de gemeente. De avond tevoren op 2 maart had de *pitch* plaatsgevonden. Een presentatie van vijf minuten die samen met het ingediende programma gaat beslissen over toekenning van subsidie voor de komende drie jaren voor projecten van de Stedenband. Een alles overheersend thema dus. Gelukkig waren de eerste verkenningen van Frans zeer positief voor de Stedenband, reden voor optimisme.
Na een muzikaal intermezzo van Jim de Haan licht Gé de stand van zaken van Stichting Amigos toe. Al zestien jaar dragen de donateurs bij in de kantoorkosten die in Tilburg gemaakt moeten worden. Hij noemde een aantal voorbeelden, zoals computers, het informatieblad *¡Cómo No!*, begeleiding van Nicaraguaanse gasten. Het jaarlijks bedrag is langzaam toegenomen en was in 2015 zelfs vijfduizend euro. Gé benadrukt nog eens extra, dat die bijdragen onmisbaar worden als subsidies wegvallen.
De sfeer in de pauze is geanimeerd. Op een later tijdstip zal de aangekondigde loterij plaatsvinden. De prijzen liggen al uitgestald. Een tiental Nicaraguaanse voorwerpen, zorgvuldig geselecteerd uit de persoonlijke reiscollecties van Toon en Wil. De lotenverkoop verloopt uitstekend en blijkt bij het tellen later het mooie bedrag van 140 euro opgebracht te hebben.
Na de pauze, vragen en discussie over de Stedenband, over Matagalpa en Nicaragua. Bijvoorbeeld het effect van El Niño op het klimaat en het AOb-project tegen kinderarbeid in La Dalia waar Toon nauw bij betrokken is.

bij de receptie
foto's: **Martijn Kusters**

Raakveld verwelkomt de gasten met een heerlijk kop koffie

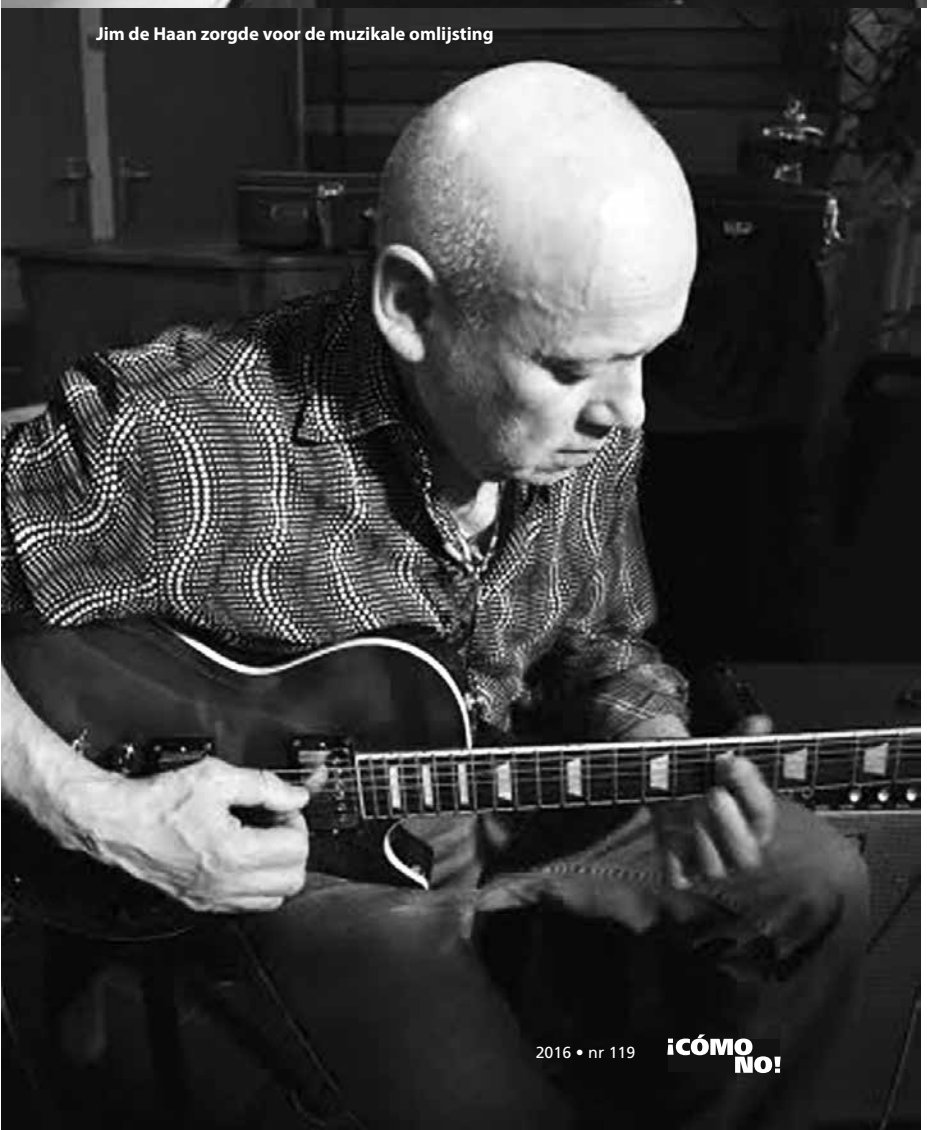

Jim de Haan zorgde voor de muzikale omlijsting

Dan is het tijd voor de Amigos-kennisquiz onder leiding van quizmaster Gé. De vragen zijn niet al te moeilijk voor dit erudiete publiek, maar er zitten wat addertjes onder het gras. Af en toe loopt de discussie zo hoog op dat de quizmaster uitdrukkelijk moet aangeven dat over de beslissing van de jury niet gecorrespondeerd kan worden. Op één punt blijft dat voor Jan Vugts nauwelijks te verkroppen en helaas gaat daardoor de hoofdprijs aan hem voorbij. Die prijs, een prachtig schilderij van de hand van Frank Rostran, een jonge Matagalpese kunstenaar, is voor Jan Duyvekam, die daar erg verguld mee is.
Als afsluiting van het programma nog de trekking van de loterij. De winnaars moeten zelf hun keuze maken en dat is voor sommigen nog een hele toer. We zien een enkele teleurstelling als iets voor hun neus wordt weggekaapt, maar veelal toch tevreden gezichten met de Nicaraguaanse cadeautjes.
De medewerkers van Raakveld zijn al rondgegaan met hapjes. Hun positie achter de bar hebben ze weer ingenomen. Toon sluit af met dankzegging aan iedereen die deze avond tot een succes gemaakt heeft. De onderlinge contacten ontstaan weer snel. Levendige en persoonlijke gesprekken gaan over en weer. De Amigos-avond gaat in een prima sfeer verder tot de krachtige stem van de dj van Raakveld 'de laatste ronde' aankondigt en langzamerhand de jassen worden opgezocht.

Wil Boonman

Even terug in de tijd …

In deze nieuwe rubriek in de ¡Cómo No! komen mensen aan het woord met hun dagboek- en brieffragmenten uit vroeger tijden. Er spreekt dan een ander tijdsbeeld, veelal met raakvlakken met de ontstaansperiode van de Stedenbanden.
Het onderstaande fragment komt uit een Spaanstalig dagboek van Toon Oomen, die na zeven jaar Venezuela via Midden-Amerika terugging naar Nederland en Nicaragua aandeed als het 'beloofde land', want dáár gebeurde -dacht hij- wat in heel Latijns-Amerika zou moeten gebeuren … een revolutie.

Zondag 26 juli 1984
'Vandaag -zondag- heb ik het sterke voornemen om van deze dag een "werkdag" te maken, de tijd goed benutten dus. Ik heb de brief van Bart in de hand om de aangewezen mensen te kunnen lokaliseren. Ik kwam een oudere meneer tegen toen ik m'n hostel verliet, die me het geboortehuis van Carlos Fonseca Amador liet zien, de oprichter van het FSLN, het grote voorbeeld voor het Nicaraguaanse volk. Matagalpa -zo vertelde me deze compañero- vormde de wieg van de guerrillastrijd in Nicaragua, zowel in de tijd van Sandino als in de tijd van Carlos Fonseca en Tomás Borge. Op het plein hebben ze grote borden geplaatst met teksten van Carlos Fonseca en met zijn portretten als eerbetoon. De man die ik ontmoette neemt elke zaterdagnacht deel aan de bewaking van zijn wijk, iedereen kan hieraan (vrijwillig) deelnemen. Deze maatregel is niet overdreven als je bedenkt dat zoals ene Arturo vertelde, de contra's op drie kilometer van de stad een groep compa's (zo heten de guerrillastrijders, de verdedigers van het land) hadden aangevallen. De compa's joegen hen op de vlucht, maar deze aanval maakte een permanente staat van alertheid nodig. Welnu, de man die me vergezelde, wees me ook het adres van Carlos Arguëllo, lid van het gemeentebestuur, met wie ik wilde praten vanwege zijn kennis over coöperaties. Maar daarvoor gingen we naar een huis om een koffietje te drinken, waar ook iemand van de PC de N (Partido Comunista de Nicaragua) binnen kwam. We discussieerden over het sektarisme, of niet, van deze partij in relatie tot de verkiezingen. Ik nam er enkele foto's, het was er leuk met de mensen tussen de soep, de barbecue en de rook: alles binnen, een natuurlijke sfeer, waar een boer vertelde dat het leven van de compa's, wel duizenden, hard is: in de bergen zonder enig comfort en soms zelfs zonder eten, in de stromende regen zonder bescherming, uren, dagen lopend, terwijl de boeren zelf ook niet genoeg bonen, maïs of rijst hadden om af te staan. De verdediging van het land is een noodzakelijke taak, maar tegelijkertijd moeilijk, met veel opofferingen.'

Toon Oomen

geboortehuis Carlos Fonseca (nu museum)
foto: **Woodley**

begrafenis van Carlos Fonseca in 1976 (links met bril Daniel Ortega)
foto: **Margaret Randall**

compa's aan het zuidelijk front bij Costa Rica in 1978
foto: **CHM-EM**

Stedenband Tilburg Matagalpa

Jaarverslag • 2015

foto boven: **Miranda van der Klaauw • kinderen onthullen samen met wethouder Mario Jacobs de muurschildering op basisschool Jeanne d'Arc**

foto onder: **Jolman López • PABO-docenten Trudy Cortenbach en Karin Hartjes in Matagalpa**

Voorwoord

Beste vrienden van Stedenband Tilburg-Matagalpa,
2015: een jaar na de viering van ons dertigjarig jubileum. Gebruikelijk is het dat een jaar na de Olympische Spelen of een Wereldkampioenschap de betrokken sporters een jaar van betrekkelijke rust in acht nemen. Dat was zeker niet van toepassing op de vrijwilligers van onze Stedenband. Ook dit jaar stond bol van activiteiten.
Van groot belang was voor ons de voorbereiding op een onzekere toekomst. Miranda, het bestuur en de Raad van Advies besteedden veel aandacht aan de contacten met de gemeente Tilburg. De nieuwe beleidsnotitie van de gemeente en de wijze van subsidiëring van de mondiale sector noopten ons tot extra inspanningen. Onzekerheid bij iedereen. Af en toe zelfs sombere gedachten bij deze of gene. Gelukkig lijkt het erop dat, op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, de toekomst van onze stedenband er veel rooskleuriger uitziet. De focus van onze activiteiten zal liggen op onderwijs, economie en klimaat.

Erg perspectiefvol in 2015 was de reis van twee docenten van Fontys Pabo Tilburg naar Matagalpa. Een goede basis werd gelegd voor een langdurig contact tussen de onderwijsopleidingen in de beide zustersteden. De gebruikelijke tweejaarlijkse onderwijsreis van (oud)leerkrachten van Zonnesteen en Panta Rhei werd opnieuw een groot succes. De didactische vaardigheden op het gebied van het rekenonderwijs van onze Matagalpese collega's kwam op een hoger plan.
In Tilburg werd op basisschool Jeanne d'Arc een prachtige muurschildering gerealiseerd door de kinderen van die school, ondersteund door Manuel de Jesús uit Estelí. De koffiegroep was erg actief met als hoogtepunt een (h)eerlijke lunch in Villa de Vier Jaargetijden. Kleine koffieboeren in Matagalpa werden met kredieten geholpen.
Ook de vrouwengroep ondersteunde door diverse acties het kredietproject van FUMDEC.

Deze activiteiten sprongen in het oog. Maar zeker zo belangrijk waren de bijdragen van de vele vrijwilligers, mensen waar we steeds op kunnen rekenen. De redactie, onder leiding van Marian, en vormgever Hans, van de meer dan voortreffelijke *¡Cómo No!* Maar zeker ook de bezorgers ervan, onder leiding van Corine. Onze boekhouder Henk, Inge en Frank van Boek winst; Toon, Wil en Gé van de stichting Amigos; Els en Francine die zich blijven inzetten voor de Casa Materna en het prachtig verzorgde, veelzijdige werk van Louise.

Ik weet zeker dat deze opsomming niet volledig is. Ik hoop dat jullie me dat niet kwalijk nemen. Met zo'n club kan het niet anders dat de Stedenband Tilburg-Matagalpa springlevend is en blijft. Veel plezier met het lezen van dit jaarverslag…

Frans Couwenberg, *voorzitter*

Frans en wethouder Mario Jacobs bij de onthulling van de muurschildering
foto: **Miranda van der Klaauw**

Leeswijzer

Voor dit jaarverslag is de volgorde aangehouden van het Activiteitenplan van de Stedenband, zodat een vergelijking kan worden gemaakt tussen plannen en resultaten.
Ook is aangegeven welke projecten/activiteiten onder het 'Caminando Juntos'-programma vallen (verdubbeling via het Landelijk Beraad Stedenbanden (LBSNN) en ontwikkelingsorganisatie Hivos). Deze zijn te herkennen aan het vogeltje.

Colofon Inhoud

Dit is het inhoudelijk jaarverslag van de Stedenband Tilburg-Matagalpa. Het financieel jaarverslag kan worden opgevraagd op onderstaand adres en is te vinden op de website bij de tab 'Over…'.

Stedenband Tilburg-Matagalpa
Beneluxlaan 74
5042 WS Tilburg
Tel. 013 – 536 8706
stedenband@tilburg-matagalpa.nl
www.tilburg-matagalpa.nl

De STM is te vinden op Facebook of volg ons op Twitter: @mimatagalpa

Bestuur
Frans Couwenberg *(voorzitter)*
Joep Heesters *(penningmeester)*
Theo Smeele *(secretaris)*
Rob Giesberts
Vacature

Medewerker en samenstelling jaarverslag
Miranda van der Klaauw *(coördinator)*

Vormgeving
HD ontwerp • Tilburg • www.hdontwerp.nl

Voorwoord **2**
Inhoud, Colofon **2**
1. Onderwijs, *millenniumdoel 2* **3**
2. Economie, *millenniumdoelen 1, 3 en 8* **5**
3. Overige thema's, *millenniumdoelen 4, 5 en 7* **6**
4. Voorlichting/PR en organisatie **7**
Organisaties, begrippen en afkortingen **8**

1.

Onderwijs
Alle kinderen naar school en Stop Kinderarbeid

Kwaliteitsverbetering van het onderwijs

Dit jaar was weer een jaar van intensieve onderwijscontacten; het jaar van het onderwijswerkbezoek aan Matagalpa. Docenten van Panta Rhei en Zonnesteen hadden zich op verzoek van hun Matagalpese collega's verdiept in het rekenonderwijs en tal van werkvormen en hulpmiddelen voorbereid. De workshops waren een groot succes en op bezoek in de klassen konden de Tilburgse docenten direct de resultaten zien en feedback geven.

Er komt steeds meer aandacht voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs in Matagalpa. Kennisuitwisseling is daarbij de sleutel. Daarom reisden twee docenten van Fontys Pabo Tilburg mee naar Matagalpa om invulling te geven aan de in 2014 gestarte samenwerking met de Pabo in Matagalpa. Zij konden deels meeliften op de contacten van de andere docenten, maar hadden daarnaast een goed gevuld eigen programma om kennis te maken met de opleiding, docenten en studenten. In sommige opzichten lijken de opleidingen heel erg op elkaar, maar bij de Pabo in Matagalpa leven ook veel vragen en wensen om de opleiding te verbeteren. Studenten hebben moeite met het lesgeven aan combinatiegroepen en het doen van onderzoek. Het lijkt interessant om met name op pedagogisch en didactisch gebied een uitwisselingsprogramma op te zetten. Maar voordat er een definitief plan wordt gemaakt, komen er begin 2016 eerst twee docenten naar Tilburg voor een tegenbezoek. De verwachting is dat dit een evenwichtig plan oplevert voor de samenwerking in de komende jaren.

Jaarlijks actieplan

In 2015 zijn, naast de kennisuitwisseling, vier onderwijsprojecten in Matagalpa uitgevoerd, waarvan 1.800 kinderen profiteren. Een school is voorzien van een bibliotheeklokaal en twee plattelandscholen zijn opgeknapt. Het grootste en belangrijkste project is de bouw van twee lokalen in de arme wijk Sor Maria Romero. Kinderen krijgen daar les in ongeschikte gebouwen en ouders in de wijk pleitten al langer voor fatsoenlijke voorzieningen. Dit project is vertraagd omdat de eigendomspapieren van de grond eerst op de juiste naam moesten worden gezet. Het project wordt in 2016 opgeleverd.

De projecten zijn gefinancierd door de sponsoracties van de basisscholen Panta Rhei, Zonnesteen en Koolhoven en een aantal particuliere giften. De organisatie Wilde Ganzen gaf 50% premie op de opbrengst.
Op de Tilburgse scholen werd een educatief project rond het thema kinderarbeid uitgevoerd. Op Koolhoven was daarnaast ook aandacht voor het thema microkrediet: kinderen leerden het principe van krediet en gingen zelf een 'bedrijfje' opzetten. Het lukte om daar winst mee te maken.
Via een wijkmanager van de gemeente Tilburg werd dit jaar een enorme muurschildering gerealiseerd op basisschool Jeanne d'Arc in Tilburg West. Op basis van tekeningen van de kinderen van de school maakte de Nicaraguaanse schilder Manuel een prachtig ontwerp, dat hij vervolgens samen met de kinderen inkleurde. De panelen, waar veel verschillende dieren op staan, siert nu een grote wand op de speelplaats van de school.

Stop Kinderarbeid

Partnerorganisatie Comité Mano Vuelta (CMV) is doorgegaan met de campagne Stop Kinderarbeid, met als doel Matagalpa op termijn 'kinderarbeidvrij' te maken. Twee koffieplantages zijn dit jaar kinderarbeidvrij verklaard en mochten, voor het oog van de televisiecamera's, een plaquette in ontvangst nemen. Deze plantages bieden de kinderen onderwijs en buitenschoolse activiteiten aan, terwijl hun ouders werken op de plantage.

Via de onderwijsvakbond is rond het thema kinderarbeid een bewustwordingsproject gerealiseerd in Rancho Grande, een plattelandsgemeente in de provincie Matagalpa, waar veel koffie wordt verbouwd. Dit in navolging van een eerder succesvol project in de gemeente San Dionisio.
Het project bestaat uit een cursus voor docenten (actieve vakbondsleden) om schooluitval tegen te gaan. Zij leren in gesprek te gaan met de ouders, zodat >>

de kinderen van Zonnesteen kunnen niet wachten
foto: Frans Couwenberg

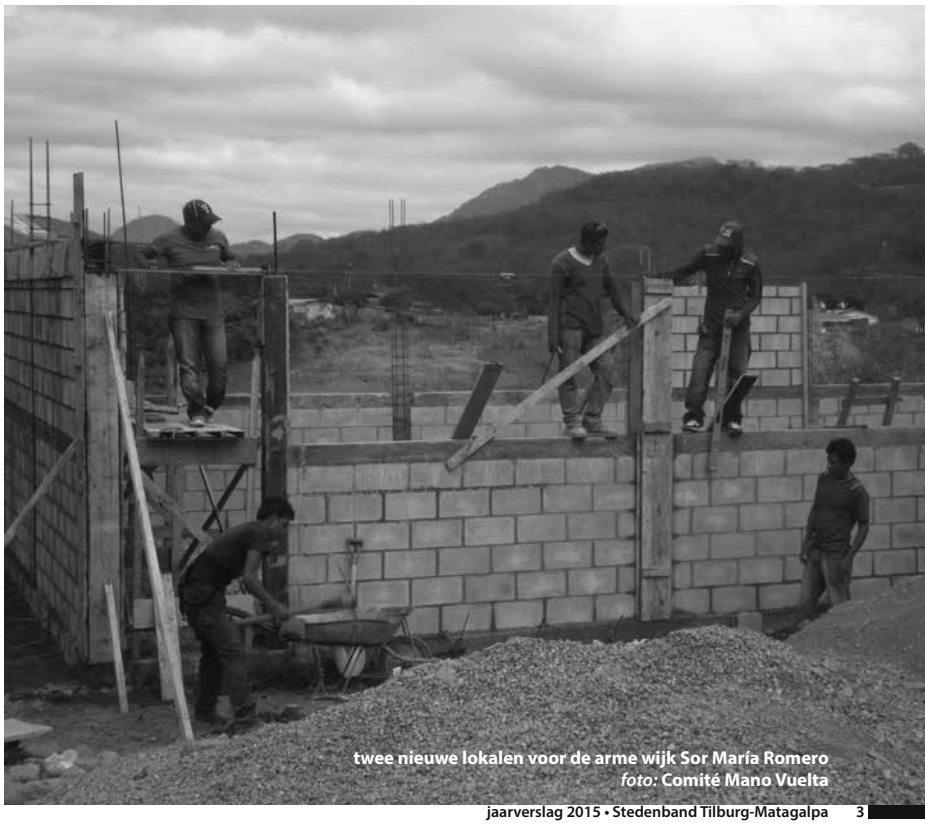

twee nieuwe lokalen voor de arme wijk Sor María Romero
foto: Comité Mano Vuelta

onderwijs

ze deze kunnen overtuigen van het belang van onderwijs. Samen met andere partners wordt de hele gemeenschap betrokken bij het project. En dat is de basis voor succes, want ook hier is het gelukt om schooluitval verder terug te dringen.

Scholierencompetitie

De scholierencompetitie werd voor de elfde keer georganiseerd. Leerlingen (en docenten) van de middelbare scholen Beatrix College, Theresialyceum en Cobbenhagenlyceum doen hieraan mee. Aan de hand van het lespakket 'Watch Your World' verdiepen leerlingen zich in internationale vraagstukken en spelen vervolgens een quiz. Het Beatrix College is gekoppeld aan Nicaragua en won dit jaar. Daarmee steunden zij de Matagalpese 'straatkinderen' las Hormiguitas, die ook hard meewerken aan de campagne Stop Kinderarbeid.

Vakopleidingen

Een van de laatste projecten van het programma Caminando Juntos is het mogelijk maken van vakopleidingen voor jongeren en jong volwassenen, gefinancierd door Tilburg, het Landelijk Beraad Stedenbanden (LBSNN) en Hivos. Op het gebied van beroepsonderwijs heeft Nicaragua nog veel te doen. Daarom zijn er in meerdere steden, met geld van gemeenten, de overheid en stedenbanden vakopleidingen gestart. Het gaat om relatief kortlopende, praktijkgerichte cursussen zoals elektrotechniek, naaien, koken, computerles, enz. De vraag naar de cursussen is groot en de tevredenheid erover ook. Het diploma geeft toegang tot betere en beter betaalde arbeidsplaatsen. In 2015 namen 900 jongeren deel.

Bereik in Tilburg:

2700 kinderen/jongeren, 5500 ouders, 270 docenten en 1200 overige familieleden, buren, sponsors en bezoekers van de feestavond.

Fondswerving:

De activiteiten en sponsorlopen van de basisscholen hebben (incl. premie Wilde Ganzen) 35.000 euro opgebracht. Daarnaast is 2000 euro beschikbaar gekomen voor de onderwijsvakbond en 1500 euro voor las Hormiguitas.
Aan de vakopleidingen hebben Tilburg en LBSNN/Hivos 35.000 euro bijgedragen.

rekenen met bingo is leuk
foto's: **Frans Couwenberg**

meisjes werken aan mural

cursist Neydi; Vakopleiding naailes
foto: **LBSNN**

docent Elly oefent met een meisje
foto: **Frans Couwenberg**

kennisuitwisseling Fontys PABO Tilburg
foto: **Jolman López**

2.

Economie

Impulsis
Steun-Inspiratie-Samenwerking
Een initiatief van Edukans, ICCO en Kerk in Actie

Microkrediet

De vrouwengroep van de Stedenband organiseerde een aantal activiteiten zoals een bridgedrive, een kraam op Internationale Vrouwendag, diverse markten en een Kerstviering. Ook via externe fondswerving kwamen kleine en grote donaties binnen, zoals van Impulsis (Kerk in Actie).

Stap voor stap wordt FUMDEC, organisatie voor de economische ontwikkeling van vrouwen, dankzij de ondersteuning van LBSNN/Hivos en Tilburg, een toekomstbestendige organisatie. Het lukt FUMDEC inmiddels om de fondsen voor de uit te zetten kredieten in eigen land te verkrijgen. Vanuit Tilburg wordt alleen nog de scholing en begeleiding gefinancierd. De verwachting is dat FUMDEC ook dit binnen drie jaar uit de andere middelen kan financieren.

In 2015 ontvingen 475 vrouwen én een aantal mannen ondersteuning bij hun bedrijfje, waarvan 25 bij het opstellen van een businessplan voor het verder ontwikkelen van hun bedrijf.

Impactstudie

Uit een recent verschenen impactstudie blijkt dat de meerderheid van de vrouwen die participeren erin slaagt om boven de armoedegrens uit te komen. Gemiddeld stegen de inkomsten van de vrouwen met maar liefst 65%. Dit betekent dat de gezondheid van hun familie, de staat van hun woning en de perspectieven voor hun gezin verbeteren. Tevens zijn de vrouwen zich meer bewust van hun positie en hun rechten.

FUMDEC-vrouw in haar winkel
foto: **Frans Couwenberg**

Jesse wint de koffiequiz
foto: **Gerard van der Wielen**

Koffie

De koffiegroep organiseerde dit jaar een onderhoudende en smakelijke benefietlunch in Villa de Vier Jaargetijden en verkocht rozen en fruit bij de Warandeloop. Ook slaagde de groep erin om diverse particuliere donaties binnen te halen.

Kleine, georganiseerde koffieboeren worden met technische kennis en krediet ondersteund bij het verbeteren van hun bedrijf. Het gaat onder andere om het onderhouden en vernieuwen van de struiken die de koffie produceren, maar ook om het verbeteren van de verwerking van de koffie na de pluk. De ondersteuning loopt via de coöperatie Cecocafen, maar omdat het programma Caminando Juntos afloopt en er wat problemen zijn in de contacten met Cecocafen, wordt gezocht naar een nieuwe samenwerkingspartner. Dankzij het ophogen van de Tilburgse middelen door LBSNN/Hivos en een Nicaraguaanse financier werden bijna 200 hectares koffieplantage, verspreid over negentien coöperaties, duurzaam verbeterd. De plantages bevinden zich momenteel in een betere staat en de gezinnen staan er beter voor en zijn ook in staat om eigen middelen in te zetten.

Een aantal lopers van de Tilburg Ten Miles liep dit jaar voor microkrediet of voor koffie. Zij zochten sponsors via het crowdfunding platform JustGiving.

Jonge ondernemers

Het Beste Idee-project heeft wat opstartproblemen. Het is bedoeld om jonge, ondernemende studenten in Matagalpa via een prijsvraag te stimuleren om hun idee of product verder te ontwikkelen en in de markt te zetten. Daarbij kunnen Tilburgse studenten en ondernemers meedenken, adviseren en mogelijk op termijn investeren. Vanwege diverse docentenwisselingen is het niet gelukt om het project in 2015 uit te voeren. Men streeft naar een nieuwe start in 2016.

Bereik in Tilburg:
1000 personen, 6 bedrijven/ondernemers/organisaties en hun netwerk.

Fondswerving:
Voor microkrediet werd 10.000 euro ingezameld, voor koffie 5000 euro.

boer Richard bij zijn kwekerij
foto: **LBSNN**

3.

overige thema's

Overige thema's

Waterbeheer
De gemeente Tilburg, Brabant Water, Waterschap De Dommel en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden hebben hun project in Matagalpa afgerond. De Nederlandse Waterschappen blijven actief in Nicaragua en zetten straks hun expertise in op verzoek van gemeenten en waterbeheerders in het hele land.

Moeder- en kindzorg
De vrouwengroep blijft het Casa Materna op kleine schaal steunen. Er werd aandacht voor het project gevraagd op de kraammarkten van Livive. In Matagalpa zijn dit jaar ruim 400 plattelandsvrouwen opgevangen, zodat zij veilig konden bevallen in het ziekenhuis of het Moeder- en Kindcentrum, dat overigens naar behoren functioneert. Daarnaast kregen deze vrouwen begeleiding en voorlichting aangeboden.

Geboortebos
De jaarlijkse plantdag in het Tilburgse Geboortebos, in het Noorderbos, is elk jaar weer een feestelijke happening voor de aanwezige kinderen en hun families. De milieugroep was aanwezig met foto's van en informatie over het Geboortebos in Matagalpa.

Psychiatrieproject Cuenta Conmigo
Dit jaar was het laatste jaar dat Cuenta Conmigo onder de vlag van de Stedenband functioneerde. De werkgroep in Nederland heeft een eigen stichting opgericht en de organisatie in Matagalpa is een zelfstandige vereniging geworden. Zie voor meer informatie de website www.psychiatrieoverdegrens.nl

Pipitos
Een groep mensen verbonden aan PI-school de Hondsberg in Oisterwijk ondersteunde jarenlang de vereniging los Pipitos in Esquipulas, voor kinderen met een beperking. Met de verzamelde donaties financieren zij een leerkracht die de kinderen stimuleert in hun ontwikkeling. De groep wil stoppen met hun activiteiten en heeft het gespaarde geld overgedragen aan de Stedenband.

Fysiotherapie
Tot slot was er dit jaar een mooi nieuw initiatief vanuit de Tilburgse praktijk Fysio Sport & Therapie. Drie medewerkers van deze praktijk reisden naar Matagalpa om te bekijken of zij daar collega's zouden kunnen assisteren bij het stellen van diagnoses en het opstellen van behandelplannen. Met name bij de in de polikliniek werkzame fysiotherapeuten was de belangstelling groot. Fysio Sport & Therapie gaat een voorstel uitwerken in samenwerking met Hogeschool Avans, zodat ook studenten fysiotherapie bij de kennisuitwisseling kunnen worden betrokken.

Bereik in Tilburg:
1500 personen en 1500 medewerkers van de genoemde waterinstellingen.

Fondswerving:
Het Waterproject werd gefinancierd uit andere bronnen.
Voor het Casa Materna is 2000 euro ingezameld.
Voor Cuenta Conmigo kwam 14.500 euro binnen.
Ten behoeve van Los Pipitos is 3000 euro overgedragen.

jongetje helpt mee boom planten
foto's: Frans Couwenberg

plantdag Geboortebos

fysiotherapeuten Hans, Rob en Leontien
met tolk Stijn en een collega

fysiotherapeut Hans
oefent met een patiënt

basgitarist Iris zingt tijdens de lunch
foto: Gerard van der Wielen

klanten bij de boekenkraam
foto: Mayke van den Broek

Miranda achter de kraam
foto's: Louise Donjacour

Toon verkoopt rozen

4.

Voorlichting/pr en organisatie

Voorlichting/PR

Het werk van de Stedenband wordt via de pers, de website, een Facebook-pagina en Twitter onder de aandacht gebracht. Aan de website is een nieuwsbrief gekoppeld. Het bereik van de website is af te lezen in bijgaande grafiek.
Van het informatieblad *¡Cómo No!* verschenen drie nummers. Het blad wordt zowel op papier als digitaal gelezen.

Tilburg Ten Miles en (boeken)markten

De Stedenband was bij de TTM present met de rozenactie, dit jaar voor het eerst met fairtrade rozen.
In samenwerking met Stichting Boek winst heeft de Stedenband deelgenomen aan de boekenmarkt Boeken rond het Paleis, een Kerstmarkt in wijkcentrum de Poorten en de Kerstmarkt naast het Kerstcircus.
Op verzoek van Opmaat, overkoepelend orgaan van basisscholen, waren we ook aanwezig met een stand op de Kerstmarkt voor het personeel van Opmaat.

Overige

In 2015 is veel energie gaan zitten in de voorbereidingen op de nieuwe procedure voor de gemeentelijke subsidie. Deels is hierbij samen opgetrokken met de Stedenband Tilburg-Same Tanzania. Gezien de onzekere toekomst, zijn de vrijwilligers betrokken bij de zoektocht naar andere inkomstenbronnen. Afgesproken is om de relaties met de donateurs te verstevigen en er zijn diverse ideeën geopperd om andersoortige activiteiten te gaan ontplooien, waaronder het organiseren van reizen. Deze ideeën worden momenteel op haalbaarheid onderzocht.

Het secretariaat van de Stedenband bereidde verder bestuursvergaderingen voor en begeleidde 50 vrijwilligers in werkgroepen en bij activiteiten. Daarnaast waren er overleggen met de gemeente Tilburg, met partners en met het Landelijk Beraad Stedenbanden (LBSNN) en werd de verslaglegging van projecten verzorgd.

In het kader van het aflopen van de Millenniumdoelen en de afspraken rondom de nieuwe internationale Global Goals, maakte de STM een full-colour brochure met de resultaten van de afgelopen jaren. Deze is samen met het informatieblad en digitaal verspreid.

Bereik in Tilburg:
3000 rozenkopers/ontvangers tijdens de Tilburg Ten Miles; 3000 personen via de boekenmarkten.

Bereik voorlichting/PR: ruim 5000 personen via de website; ruim 350 via de digitale nieuwsbrief; 220 via Twitter en 210 via Facebook; 600 papieren *¡Cómo No!*-lezers en 300 digitale lezers. De Stedenband verscheen in totaal 15 keer in de regionale/lokale pers. Omroep Tilburg maakte een leuk item over de muurschildering.

Bezoekers website 2015

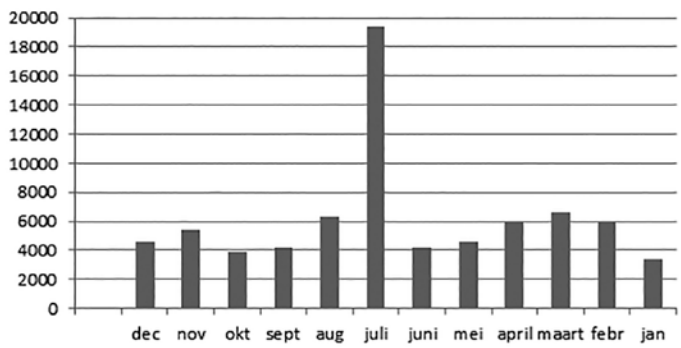

Organisaties, begrippen en afkortingen

AOb: de Algemene Onderwijsbond (vakbond) in Nederland/Brabant/Tilburg.

Boek winst: stichting die gelezen boeken inzamelt en verkoopt ten behoeve van goede doelen.

Caminando Juntos (samen oplopen)**:** programma van LBSNN en Hivos dat het mogelijk maakt ingezamelde gelden te verdubbelen.

Casa Materna: opvanghuis voor vrouwen met een risicozwangerschap in de regio Matagalpa. Casa Materna organiseert ook voorlichting en scholing.

Cecocafen: koffiecoöperatie in Matagalpa.

CMV: Comité Mano Vuelta, partnerorganisatie in Matagalpa.

***¡Cómo No!*:** is het informatieblad van de Stedenband Tilburg-Matagalpa.

Cuenta Conmigo: organisatie voor familieleden van mensen met een psychotische stoornis.

FUMDEC: organisatie in Matagalpa die de economische ontwikkeling van vrouwen stimuleert, onder andere door scholing en het verstrekken van microkrediet.

Geboortebos: bos dat wordt gevormd door de aanplant van bomen voor geboren kinderen.

Global Goals: hernieuwde internationale afspraken (zeventien) voor de aanpak van wereldwijde problemen (zie afbeeldingen).

Hivos: ontwikkelingsorganisatie gebaseerd op humanistische grondslag.

JustGiving: site voor online fondsenwerving.

LBSNN: Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland Nicaragua. Dit beraad verenigt ongeveer vijftien stedenbanden. Tilburg is een van de leden. Zie ook bij 'verdubbeling'.

Millenniumdoelen: acht afspraken gericht op het uitbannen van wereldwijde armoede, die bijna alle landen van de wereld gemaakt hebben en die in 2015 moeten zijn behaald (zie afbeeldingen).

PABO: lerarenopleiding basisonderwijs.

Los Pipitos: vereniging voor ouders van kinderen met een beperking.

STM: Stedenband Tilburg-Matagalpa.

Tilburg Ten Miles: loopevenement: wegwedstrijd en trimloop in en om het centrum van Tilburg.

Warandeloop: driedaags internationaal hardloopevenement in Tilburg.

Naast de hier vermelde organisaties, werkt de Stedenband nog met meer organisaties in Tilburg en Matagalpa duurzaam samen. Voor een volledige lijst, zie **www.tilburg-matagalpa.nl**

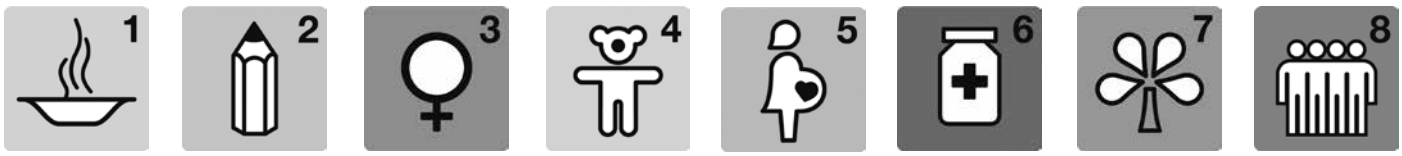

Hivos
people unlimited

LANDELIJK BERAAD
STEDENBANDEN
NEDERLAND-NICARAGUA

‘Dit is mijn land’
Interview met Marja van Deurse

Marja van Deurse
foto: **Louise Donjacour**

Marja van Deurse heeft het hier koud, zelfs in het warme kantoor van de Stedenband. Ze heeft net twee jaar in Peru gewerkt, maar gaat snel weer terug naar haar thuis, het hostel Dulce Sueño dat ze samen met haar partner in Managua runt. Een mooi ‘rustig’ plekje, in de gezellige volkswijk Matha Quezada, in het oude centrum van Managua bij het internationale busstation van de Tica-bus. Sommige Nica-gangers zijn wat huiverig voor die drukke stad, maar als je wilt dan kan Marja je de mooie plekjes laten zien. Het uitzicht over het meer is niet te versmaden. Ook de vulkaan van Masaya is niet erg ver weg, op dit moment roken verschillende vulkanen in Nicaragua, ze zijn onrustig.
Dat hostel kochten ze toen Marja een paar jaar in Managua was, voor haar was het duidelijk dat ze op deze plek op de aardbol wilde blijven.
Meer dan twintig jaar woont Marja in Nicaragua, maar ze is al veel langer bij dat land betrokken.

Marja is geboren in Geldrop en ging naar de sociale academie in Eindhoven, de stad waar ze op dit moment voor een paar maanden woont bij haar al heel oude moeder. Haar toenmalige vriend ging in Tilburg studeren en Marja kreeg in 1976 een stageplaats bij het Streekcentrum in Tilburg. Haar hart lag bij werkende jongeren. De baan bij de KWJ (Katholieke Werkende Jongeren), toentertijd een heel kritische organisatie, bracht haar in contact met andere kritische organisaties in de stad. Ze heeft het solidariteitswerk en het werk voor politieke bewustwording vanaf midden jaren zeventig van dichtbij meegemaakt.

Bouwbrigade

De KWJ werd samen met het NVV-Jongerencontact de ‘Jongerenbeweging verbonden met de FNV’. Daar op het landelijk bureau is de directe link met Nicaragua begonnen: het El Solproject samen met de Bouw- en Houtbond FNV en met het Nicaragua Komitee Nederland, waarin jongeren -na een goede voorbereiding- een half jaar scholen bouwden in Nicaragua. Eindelijk, in 1987, gaat ze zelf mee met zo’n bouwbrigade. Ze zat in Agua Fria, een dorpje dertig kilometer verwijderd van Sébaco (dat ligt hemelsbreed veertig kilometer ten westen van Matagalpa). Daar woonde ze bij een boerenfamilie met wie ze nog steeds contact heeft.
Toen ze van die brigade terugkwam is ze een tijd vrijwilligster en bestuurslid geweest van de SSTN. Maar de liefde bracht haar tijdelijk terug naar Eindhoven. Naast haar werk heeft ze daar ‘even’ een tweedegraadsopleiding leraar Spaans gedaan,
In 1994 pakte ze met beide handen de kans aan voor een baan in Managua bij Nicaragua Komitee Nederland (dat is niet de voorloper van het Landelijk Beraad Stedenbanden, het was een politiek actievere organisatie). Ze zou voor een jaar naar Nicaragua gaan, maar ze is er blijven hangen. Want al snel vond ze er de man van haar leven, die naast zijn werk ook actief was voor het Komitee. Zijn politieke inzicht is heel waardevol en via zijn grote netwerk komt Marja met heel veel mensen en organisaties in contact.
Haar taak daar was het *Nica-Nieuws* volschrijven, maar ook het organiseren van vrijwilligers en brigades én projecten zoeken. Elk jaar was er een grote landelijke donatie voor een specifiek project. Het eerste project waar Marja aan werkte was de oprichting van een blijf-van-mijn-lijfhuis dat even buiten Managua staat. De belangstelling in Nederland voor het *Nica-Nieuws* bleef groot. Lezers waren veelal betrokken bij de diverse Stedenbanden. Het werk voor de NKN heeft ze tot 1998 gedaan.

Vrijhandelszones

Voor het *Nica-Nieuws* moest ze veel organisaties interviewen. Een van die organisaties is de vrouwenorganisatie María Elena Cuadra (MMEC) *movimiento de mujeres trabajadoras y desempleadas*. Het was in de begintijd van die organisatie toen ze net begonnen waren met het werken met vrouwen in de kledingindustrie in de vrijhandelszones rond Managua. Marja werd bij deze organisatie vrijwilligster. Via wat toen heette Dienst over Grenzen (later werd dat ICCO) heeft ze een coöperantencontract gekregen en heeft vier jaar bij María Elena Cuadra gewerkt, in de landelijke scholingssector. Vrouwen- en genderthema’s kwamen aan bod, maar met name ging het over onderhandelingstechnieken en conflictbeheersing.
Nu is het contact minder. Moet eigenlijk maar weer eens opgepakt worden, vindt Marja. Vele jaren is ze nog naar de *coloquios* (grote landelijke discussiebijeenkomsten) gegaan. Daar wordt de arbeidssituatie van vrouwen in de textiel- en sigarenindustrie in de vrijhandelszones besproken. In Marja’s tijd deed MMEC ook nog onderzoek naar die arbeidsomstandigheden. Hun werk had echt effect op nieuwe wetgeving. Die coloquios organiseren ze nog steeds. Op hun website staan foto’s van de coloquio van 2015.
Op dit moment organiseert het MMEC ook opleidingen en hebben ze een vrij

sterke afdeling voor rechtshulp voor vrouwen. Geweld tegen vrouwen is toch nog steeds een zwaar probleem.
We spreken af dat Marja ons eens intensiever informeert over het MMEC en de positie van werkende vrouwen in Nicaragua. Ze wil het werk met hen weer oppakken wanneer ze terug is in Managua.

Loopbaan

Onze nieuwsgierigheid naar het werk van MMEC en de positie van werkende vrouwen was de aanleiding voor ons gesprek. Maar meer en meer raakten we gefascineerd door de boeiende loopbaan van Marja, die haar een groot kenner maakt van vele regio's en organisaties in Nicaragua. Dat werd gelukkig vertaald in vele arbeidscontracten met ontwikkelingsorganisaties. Het is heerlijk om met je hart te werken, maar er moet ook brood op de plank komen. Het hostel in Managua kent wisselende periodes van succes en vraagt veel investeringen voor kwaliteitsverbetering. Uiteindelijk hebben ze dat tien jaar geleden van de grond af opnieuw opgebouwd.
Ondertussen zitten we met ons verhaal pas in 2002. Voor haar werk stapte ze 'even' over naar El Salvador om met boerinnen te werken. Maar als ze na anderhalf jaar de kans krijgt om weer in Nicaragua te werken doet ze dat. Tot 2006 werkte ze voor de SNV in de provincies Chontales Boaco en Río San Juan, 'burgerparticipatie' was het sleutelwoord, dus in diverse organisaties organiseerde ze politieke scholing.
Het scholen van arbeid(st)ers zodat ze kennis en vaardigheden verwerven om hun recht te halen, is een rode draad in het werk van Marja. Na de SNV kreeg ze een contract van EIRENE om het werk van het CENIDH (Centro Nicaragüense de Derechos Humanos), het Nicaraguaanse mensenrechtencentrum, te ondersteunen. Marja leidde promotoren van mensenrechten op die in een landelijk netwerk georganiseerd zijn. Verder waren er workshops en voorlichtingsbijeenkomsten om de bevolking te informeren over hun rechten. De medewerkers van het CENIDH proberen de lokale en landelijke politiek te beïnvloeden, om zo de mensenrechtensituatie in het land te verbeteren. De belangrijkste kwesties zijn geweld tegen vrouwen, goed arbeidsloon, corruptie en conflicten rond land.

Bosawás

Een zeer boeiende periode is die tussen 2010 en 2013, toen werkte ze in het mijngebied van de RAAN (Región Autónoma del Atlántico Norte), één van de twee autonome regio's in Nicaragua) waar ze een plaatselijke *indigena*-regering ondersteunt. Ditmaal in dienst van de Deutsche Entwicklungs Dienst. Ze werkte er met de Mayagna bevolking, *indigenos* (die zichzelf zien als de oorspronkelijke bewoners van Nicaragua), in de *triangolo minero*, bij Bonanza in het Noordoosten. Het gebied waar Marja werkte lag in de bufferzone van het natuurreservaat Bosawás en bestond uit negen dorpen, met zelfbeschikkingsrecht en een gekozen regering. De Mayagnas leven met en van de natuur, maar door de illegale invasie van duizenden blanke Nicaraguaanse veeboeren (*colonos*), die de bossen omkappen, is het leefgebied van de Mayagnas en het voortbestaan van Bosawás, de groene long van Midden-Amerika in gevaar.
Op de 5000 indigenos waren er 10.000 colonos. Het zelfbeschikkingsrecht was daardoor heel betrekkelijk. De plaatselijke burgemeesters hielpen ook illegale colonos met scholen, elektriciteit en gezondheidsposten, terwijl in het Mayagnagebied gebrek is aan de meeste elementaire levensvoorzieningen. In het gebied van de Mayagnas, maar ook verder naar het noorden waar de Miskitos wonen, zijn de conflicten met colonos de afgelopen jaren toegenomen en zijn er verschillende doden gevallen.

vrouwen van CENIDH hebben zich vastgeketend als protest tegen het abortusbeleid van Ortega
foto: **internet**

vergadering van vrouwen bij MMEC
foto: **internet**

Kanaal

De RAAN en ook de RAAS (Región Autónoma del Atlántico Sur) dat er ten zuiden van ligt, heeft grote natuurreservaten. Maar politiek gezien hecht de regering aan die status niet veel waarde. Zeker niet nu de overheid aan een Chinees bedrijf een concessie heeft gegeven voor het graven van een kanaal (van kust tot kust) dat door het meer van Cocibolca gaat en dwars door het gebied van de inheemse bevolkingsgroep Rama Criollo moet gaan lopen.
Marja vertelde dat het 'gerucht' gaat dat het niet doorgaat, maar ja, de concessie is wel verleend. Er zijn ook al verschillende studies gedaan, maar hoe dit nu past in de Chinese (geo)politiek weet Marja niet. Vooral op de milieustudie zijn heftige reacties gekomen. Het is nu een beetje stil rond het kanaal. Maar wat Marja heel positief vindt is dat er toch veel protest is geweest, met name van de boeren, ook boeren die in het verleden het FLSN hebben gesteund. De boeren die in het gebied wonen hebben in de gaten dat het hun weinig zal brengen, zo ze hun land al mogen houden.
Maar de invloed van de regering is enorm, de grote propagandamachine loopt geolied. De familie Ortega heeft bijna alle media in bezit (soms niet direct, maar via via). De meer kritische krant *El Nuevo Diario* is nu *pro gobierno*. Alleen de *Confidencial* van een van de weinige kritische journalisten, Carlos Fernando Chamorro, biedt nog tegenwicht, evenals zijn eigen televisieprogramma. Dus bijna alle media melden dat dat kanaal toch dé mogelijkheid is voor Nicaragua om uit het slop te komen en veel mensen geloven het.

Dictatoriaal

En als je dan verder kijkt, aan het eind van dit jaar zijn er verkiezingen en Daniel Ortega wil nogmaals president (*) worden, dan is die mediamacht toch wel erg groot. Dat zou zijn derde opeenvolgende periode zijn. Van de periode dat de FSLN- ers in de oppositie zaten (tussen 1990 en 2006) hebben ze veel geleerd. Om in 2006 de verkiezingen te kunnen winnen waren ze weer de wijken ingegaan. Sociale programma's, daar scoren ze mee: huizen krijgen zinken dakplaten; er zijn beursprogramma's; er is 'gratis' onderwijs en gezondheidszorg. In Managua knappen ze speeltuintjes op en leggen basketbalvelden aan en overal wordt aan de straten gewerkt. En in heel het land wordt elektriciteit aangelegd. Met die projecten winnen ze stemmen, maar aan de andere kant zijn ze toch steeds meer de touwtjes áán aan het trekken. Er zijn dictatoriale neigingen, ze hebben de macht op alle gebied.

Maar, vroegen wij, als je nu terugkijkt, je bent gegaan als politiek optimistische jonge vrouw, die daar veel idealen heeft helpen verwezenlijken, hoe zie je het nu? 'Dit is toch mijn land, het zijn vooral de mensen en de

Marja van Deurse
foto: **Louise Donjacour**

contacten. En dan denk ik met name aan CENIDH en María Elena Cuadra, die hebben door de jaren heel veel opgebouwd, ze blijven ook steun krijgen vanuit het buitenland, het zijn die organisaties die blijven knokken. Al wordt het wel steeds moeilijker. Maar op een gegeven moment moet er een omslag komen. Het protest van de boeren de laatste maanden, is er een aanzet naar. Het is vorig jaar al begonnen dat er elke woensdag voor het gebouw van de Consejo Supremo Electoral (Hoge Kiesraad) geprotesteerd wordt, dat zijn toch sterke positieve signalen. En het valt niet mee om tegenwoordig te protesteren, want de protesten worden regelmatig uit elkaar geslagen door georganiseerde knokploegen (Ortegisten) terwijl de politie erbij staat te kijken. Deze week stond ook in de krant dat twee leiders van de Movimiento Democrático Nicaragüense zijn neergestoken door een knokploeg. Het doet je denken aan de jaren dertig van de fascisten. Wat je nu dit jaar ook gaat krijgen, want het is verkiezingsjaar (ze deden het de vorige keer ook voor de verkiezingen), is dat iedereen die werkt voor de overheid bijvoorbeeld iedere vrijdag wordt opgetrommeld om rotondes te bezetten en met vlaggen te zwaaien. Of als er een protestdemonstratie is, bijvoorbeeld tegen het kanaal, dan worden er tegenmanifestaties georganiseerd, en het is met name overheidspersoneel dat dan op komt draven, móet op komen draven. Een vriendin van mij, die op het ministerie werkt en iets kritisch had gezegd over het FSLN, werd meteen op het matje geroepen. Mensen gaan zelfcensuur toepassen, je plaatst niet meer zomaar iets op facebook. Maar toch, toch wil ik weer terug, je moet de discussie aan blijven gaan.'

Sofía Montenegro van de Movimiento Autónomo de Mujeres (midden) tijdens een conferentie
foto: **Oscar Sánchez**

Voorzitter van CENIDH, Vilma Núñez, tijdens een protestmars in El Tule
foto: **La Prensa/Cortesía**

Alternatief

'Mensen zijn tamelijk bang, vooral zij die een baan via de overheid hebben. Maar je moet je ook afvragen, wat voor alternatief hebben we? Er zijn nu tenminste nog studiebeurzen en men kan nog gratis naar het ziekenhuis. De voornamelijk liberale oppositiepartijen zijn heel zwak.
Er zijn wel kritische geluiden van groepen intellectuelen, van het tijdschrift *Envio*; de vrouwenbeweging, de Movimiente Autónomo de Mujeres met Sofía Montenegro, het MMEC; de mensenrechtenorganisaties, boeren die strijden tegen de aanleg van het kanaal, kritische studenten.'
Als Marja over enkele maanden weer teruggaat naar huis, dan zal het hostel voorlopig haar belangrijkste broodwinning zijn. Contracten via ontwikkelingsorganisaties worden veel moeilijker te krijgen en dat is zeker zo voor Nicaragua. 'Je kunt er van leven, maar de bezoekersaantallen gaan erg op en neer.' Ze heeft net van haar man gehoord dat het nu slecht gaat. Mogelijk heeft het zikavirus invloed. En veel shuttles gaan van het vliegveld direct door naar Granada of een andere toeristisch aantrekkelijke plek, de reizigers proberen zo een overnachting in Managua te mijden. Het hostel moet het hebben van de passagiers van de Tica-Bus, backpackers en Midden-Amerikanen.
'Maar', zegt Marja, 'we gaan het gewoon weer voortvarend aanpakken! Iedereen is van harte welkom!'

Louise Donjacour en ***Anneke van Luijken***
Tilburg, 1 maart 2016

(*) Ortega was president van 1985-1990. Daarna van 2006-2011. In juli 2009, tijdens de viering van de FSLN-revolutie, kondigde Ortega aan dat het zijn intentie was om herverkozen te worden terwijl dat volgens de grondwet niet mag. In oktober van dat jaar in antwoord op een petitie van Ortega en meer dan honderd burgemeesters, hief het Nicaraguaanse Opperste Gerechtshof het verbod op herverkiezing op. Bij de verkiezingen van 2011 kreeg Ortega zestig procent van de stemmen, hoewel er aantijgingen waren van kiezersfraude.

http://www.mec.org.ni/
http://www.mo.be/nieuws/tegenstand-nicaragua-tegen-concurrent-panamakanaal
https://nl.wikipedia.org/wiki/Regi%C3%B3n_Aut%C3%B3noma_del_Atl%C3%A1ntico_Norte
http://www.britannica.com/biography/Daniel-Ortega
http://www.envio.org.ni/

Vechten tegen de machocultuur in Nicaragua

De telefoon gaat in Alicia Arrosteguis' houten huis in La Perla, een dorp in het westen van Nicaragua. 'Ik dacht dat je zei dat je maar een uur weg zou zijn', zegt ze tegen haar man aan de andere kant van de lijn. 'Kom meteen terug. En neem lunch mee'. Iedereen lacht vanwege de ergernis in haar stem. Maar doordat Nicaragua op de 132e plaats van de 187 landen op de Gendergelijkheidsindex van de VN uit 2014 staat, zit er ook een serieuze kant aan.

Arrosteguis is één van de 78 deelnemers aan een project dat ernaar streeft onbetaalde arbeid van vrouwen in de landbouwsector in Nicaragua te herkennen. 'Vrouwen hebben een grote ondersteunende rol in het landbouwproces; of het nu door het bereiden van voedsel in huis is of het direct helpen met de oogst, dit werk wordt altijd over het hoofd gezien', zegt Juan Bravo, directeur van de coöperatie Juan Francisco Paz Silva waartoe de familie Arrosteguis behoort.

De coöperatie benaderde haar grootste afnemer -de in Groot-Brittannië gevestigde retailer The Body Shop- om dit te corrigeren en verzocht hen de waarde van de traditionele rol van de vrouw formeel op te nemen als kosten in het productieproces. Dit werd gehonoreerd en in het contract wordt nu het werk van vrouwen meegeteld. Tot op heden heeft deze deal ongeveer 30.000 dollar extra inkomen voor de coöperatie gegenereerd. Bravo zegt dat de betaling niet symbolisch is. Het is een vaste kostenpost die wordt doorberekend naast de conventionele arbeidskosten en grondstoffen.

Gendergelijkheid

De vrouwelijke leden van de coöperatie hebben besloten om de extra inkomsten te gebruiken voor (beroeps)opleidingen in acht gemeenschappen, met name voor achtergestelde vrouwen buiten de coöperatie. Een deel van het geld zal gebruikt worden om startkapitaal te verschaffen voor ondernemingen. De coöperatie van Arrosteguis heeft geïnvesteerd in een eco-efficiënte oven, waarin producten gebakken worden om lokaal te verkopen. Andere micro-ondernemingen die geholpen worden bevinden zich in de volgende sectoren: zuivel, kunstnijverheid, natuurlijke medicijnen en een beautysalon.

Het initiatief is een onderdeel van de coöperatieve beweging in Nicaragua om de ver doordrongen machocultuur te lijf te gaan. Een van de pioniers is Soppexcca, een coöperatie van 650 koffieboeren in de bergachtige provincie Jinotega. 'We waren de eerste coöperatie die in 2003 een expliciet beleid definieerden voor gendergelijkheid', zegt manager Fátima Ismael. 'Met hulp van FLO (Fairtrade International), hebben 32 andere coöperaties in Nicaragua in de drie jaar erna een eigen genderbeleid goedgekeurd'.

In de 'grondwet' van Soppexcca zijn beginselen als gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en het volledig bevoegd zijn voor het nemen van beslissingen opgenomen. De coöperatie geeft ook workshops voor zowel haar mannelijke als vrouwelijke leden om het bewustzijn over kwesties als huiselijk geweld en wetten met betrekking tot de rechten van vrouwen te vergroten.

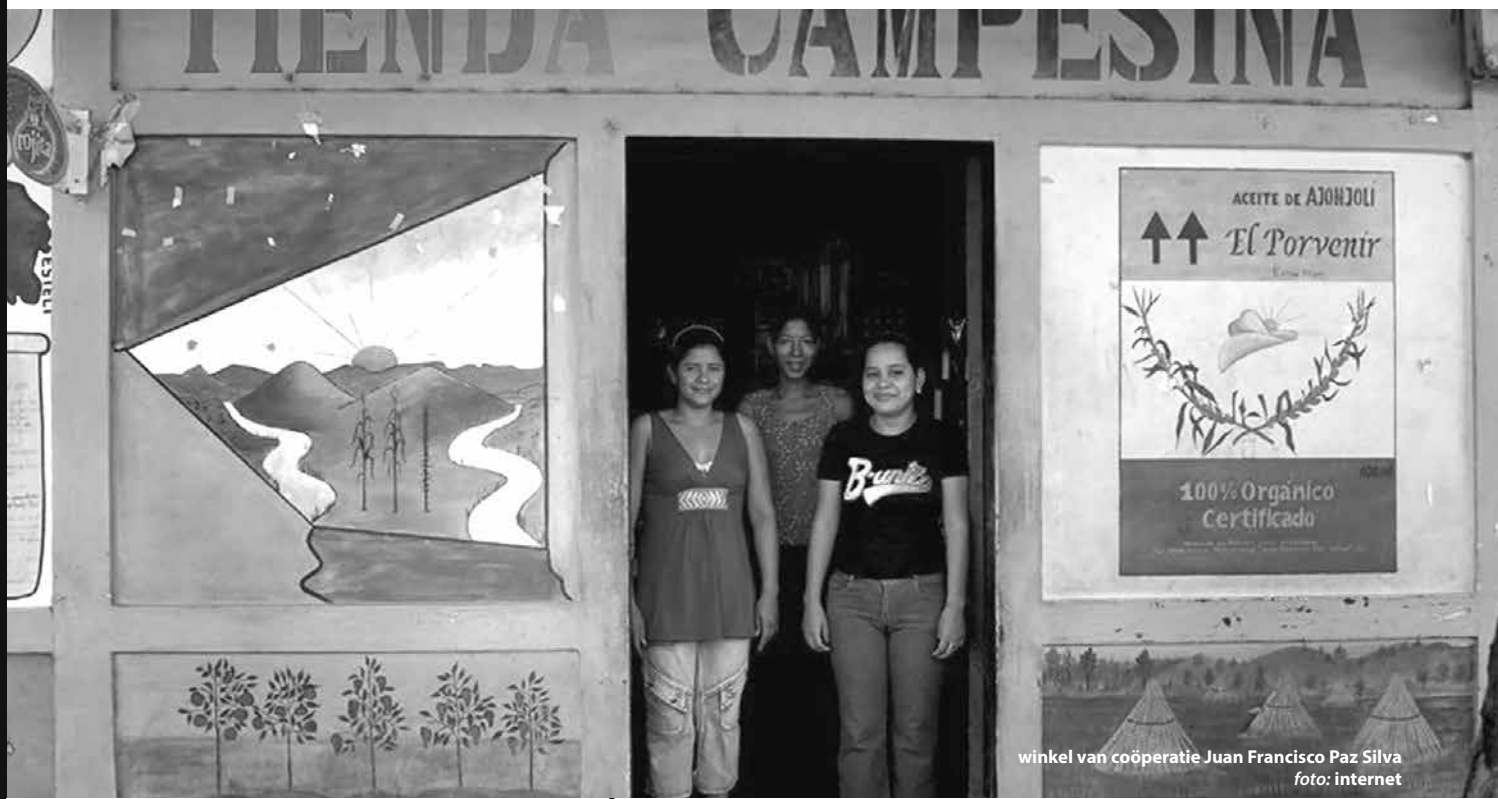

winkel van coöperatie Juan Francisco Paz Silva
foto: **internet**

een van de vrouwen van een Nicaraguaans vrouwencollectief aan het werk op het veld
foto: Oswaldo Rivas/Reuters

foto: internet

vrouwen bereiden voedsel tijdens een vergadering van Femuprocan
foto: Oliver Balch

Huiselijk geweld

Dit soort bewegingen vallen samen met inspanningen van de nationale overheid om gendergelijkheid te bevorderen. Alle overheidsdiensten hebben nu als doelstelling om een 50:50 verhouding van mannelijke en vrouwelijke werknemers te garanderen. En de politie heeft een divisie die speciaal gericht is op het voorkomen van huiselijk geweld. 'Een paar jaar geleden, zou het lastig zijn om te zeggen dat de regering een duidelijk beleid had ten opzichte van gendergelijkheid', zegt Estella Amador, regionaal directeur van Pro Mujer, een Midden-Amerikaanse ngo die gendergelijkheid bevordert. 'Nu is er een veel sterkere nadruk op de genderproblematiek in de gehele samenleving.'

Toch zegt Ismael dat de meeste overheidsprogramma's nog door moeten sijpelen naar het platteland, waar kleine boerencoöperaties als de hare zijn gebaseerd. 'Nicaragua heeft nog steeds een machocultuur en het kost tijd dit te ontwrichten', zegt ze. Zelfs binnen Soppexcca, zijn slechts 220 van de 650 leden vrouwen. En in de meeste coöperaties is het percentage vrouwelijke betrokkenheid echter nog lager. Een opmerkelijke uitzondering is Femuprocan, een Centraal-Amerikaanse federatie van enkel vrouwelijk boerencoöperaties. Gevestigd net buiten het stadje Ciudad Darío in de provincie Matagalpa, heeft deze federatie meer dan tweeduizend vrouwelijke leden. 'Onze visie is om vrouwen in staat te stellen om zelf te produceren, door beter georganiseerd te raken, door zichzelf op te leiden en door het delen van ideeën', zegt Femuprocan woordvoerster Julia Castellón. Ze onderschat de taak die ze heeft niet. Femuprocan voert campagne voor hervormingen van de wet betreffende coöperaties, die erg op mannen gericht is. Het voert ook de druk op bij de overheid om de belofte om krediet te verstrekken aan vrouwen om hun eigen boerderij te kopen na te komen.

Eigen inkomen

Volgens Blanca Molina's, is het cruciaal in de strijd voor gendergelijkheid om vrouwen de mogelijkheid te bieden om economisch zelfstandig te worden. Als voorzitter van UCA San Ramón, een koffieproducerende vereniging van coöperaties in Matagalpa, helpt ze het coördineren van startersleningen voor vrouwelijke coöperatieleden.* 'Ons doel is dat vrouwen een eigen inkomen verdienen en zelf kunnen beslissen waaraan zij het uitgeven. Op die manier kunnen ze een begin maken met het verminderen van de afhankelijkheid (van mannen) die er momenteel bestaat', legt ze uit. Ze wijst opt een groep van 28 vrouwen in El Privilegio, één van UCA San Ramón's coöperaties, die onlangs een eigen kleine branderij hebben opgezet. Ze verkopen nu hun eigen merk gemalen koffie op de binnenlandse markt. De koffie zal binnenkort verkocht worden in een nieuw café in het centrum van San Ramón dat zal worden geleid door vrouwen uit een andere plaatselijke coöperatie.

Ondertussen in Achuapá, een stad in de buurt van La Perla, waar de Juan Francisco Paz Silva coöperatie haar hoofdkantoor heeft, houdt Juan Bravo toezicht op de laatste jaarvergadering. Met triomf in zijn stem telt hij de lijst van nieuwe leden. Voor het tweede opeenvolgende jaar zijn er meer vrouwen dan mannen!

Oliver Balch

* Op dit moment ondersteunt de koffiegroep van de Stedenband een kredietproject voor leden van drie coöperaties van de UCA. In de volgende *¡Cómo No!* meer hierover.

Iedere keer weer bijzondere bezoeken

In november 2015 wilden we met ons hele gezin samen zijn in Matagalpa bij onze zoon Stijn. Tijdens de voorbereidingen bleek dat zoon Rob ook nog andere plannen had. Hij, fysiotherapeut, wilde contacten leggen met collega's die werkzaam zijn in Matagalpa. Collega's Hans en Leontien Pouwer wilden mee naar Matagalpa om samen met Rob de mogelijkheden te onderzoeken tot samenwerking in het kader van de fysiotherapie en ergotherapie. Hans: 'In anderhalve week gaan we kijken, praten en ontdekken hoe er daar gewerkt wordt en waar de eventuele behoeftes liggen'.
Ook heeft Rob contact gehad met Avans Hogeschool, de opleiding voor fysiotherapie in Breda. Studenten van deze opleiding kunnen kiezen voor een minor Buitenland. Dat houdt in dat studenten gedurende drie maanden een opdracht gaan uitvoeren in het buitenland. Voor Rob de taak om uit te zoeken of er opdrachten kunnen komen uit Matagalpa.

De eerste week in Matagalpa stond dan ook in het teken van bezoeken aan instellingen waar fysiotherapeuten werkzaam zijn. Tussen die bezoeken door was er voldoende tijd voor Hans en Leontien -die voor de eerste keer in Nicaragua zijn- om projecten te bekijken waarbij de Stedenband nauw betrokken is. We kozen daarbij voor enkele projecten die al tientallen jaren door de Mujeres van onze Stedenband worden ondersteund. Het Casa Materna en het microkredietprogramma van FUMDEC waar we als eerste naartoe gingen. Over dit bezoek schreef Hans het volgende:

FUMDEC. Een stichting die opkomt voor de sociaal en emotioneel onderdrukte vrouwen in Matagalpa en omstreken.
Een van de onderdelen van hun werkwijze is het verschaffen van microkredieten, van 60-100 dollar. Deze vrouwen moeten zich groeperen in groepen van drie tot zes personen. In totaal worden nu zo'n 750 vrouwen voorzien van een microkrediet. De Stedenband Tilburg-Matagalpa ondersteunt dit fantastische initiatief al zo'n tien jaar. Naast het bieden van microkredieten is de organisatie actief op het gebied van voorlichting over bedrijfsvoering, opvoeding en het stimuleren van het naar school gaan van kinderen van deze vrouwen.

Na de uitleg gaan we naar enkele vrouwen die werken met microkredieten. We rijden in een open truck (in de bak) naar een van de achterstandswijken van Matagalpa. De eerste vrouw bij wie we terecht komen is enorm trots op haar bedrijf. Zij is nu een jaar of vijf zelfstandige. Ze maakt elke dag 500 tortilla's. In een grote pan wordt de mais gekookt en bereid. Deze pan is haar investering geweest van het geld. Daarnaast heeft ze een naaiatelier en een klein winkeltje (twee bij een meter). Wat een drive, geweldig om te zien ... en die trots van haar!
Een volgende onderneemster heeft een klein winkeltje met allerlei koopwaar variërend van pilletjes, soepblokjes en waspoeder tot medicijnen (antibiotica). Ze is een nieuwe ruimte aan het inrichten om haar winkel uit te breiden.
De vrouwen zijn erg enthousiast om hun verhaal te vertellen. Het microkrediet geeft hun werk, geld en mogelijkheden om kinderen naar school te laten gaan. Maar ook eigenwaarde en kracht.

vrouwen van het Casa Materna met de cadeautjes
foto: **Niek Couwenberg**

de cadeautjes worden in ontvangst genomen door Doña Jeronima
foto: **Leontien Pouwer**

Het was een indrukwekkende morgen waarin het goede initiatief van de Stedenband-Tilburg Matagalpa te zien is.

Ook hebben we een bezoek gebracht aan het Casa Materna. Hierover schreef Hans in zijn verslag:
In de namiddag zijn we naar het Casa Materna gegaan. Dit opvanghuis voor moeders met een risicozwangerschap biedt onderdak aan vrouwen uit de plattelandsgemeenten rondom Matagalpa. Dit huis bestaat 24 jaar en kan alleen werken met giften. Tilburg is een van de steden die hier een bijdrage aan levert. Vrouwen verblijven daar in de laatste periode van hun zwangerschap om vervolgens naar het ziekenhuis te gaan voor de bevalling. In het Casa Materna worden ook de gebruikelijke controles gedaan, waaronder echo's.
De sfeer in het huis is goed. Doña Jeronima heeft hier de leiding. Zij is 71 jaar en straalt veel liefde en rust uit. Vanuit Tilburg hebben we verschillende tassen met zelfgemaakte kleertjes en knuffels meegekregen. Een gedeelte hiervan mogen we uitdelen aan de acht vrouwen die daar nu aanwezig zijn. Wat een blije gezichten!

Ik ben al vaker bij deze twee instellingen geweest en iedere keer weer vind ik het bijzonder om een bezoek te brengen aan het Casa Materna en om met mensen van FUMDEC naar plaatsen te gaan waar vrouwen microkrediet krijgen. Om te zien hoe verschrikkelijk trots ze zijn. Om te zien dat microkrediet echt werkt. Met microkrediet alleen redden ze het niet maar samen met hun enorme wilskracht en hun ongelooflijke energie lukt het deze vrouwen om een bedrijfje op te zetten waardoor ze een beter leven krijgen en waardoor hun kinderen naar school kunnen!
Prachtige projecten die ondersteund worden door de vrouwenwerkgroep van de Stedenband.

Mayke van den Broek

Spinningmiddag ten behoeve van het project Microkrediet

foto's: **Cil de Vries**

Bijna was ik vergeten jullie te vertellen hoe aangenaam die spinningmiddag geweest is, totdat ik gisteren het juiste eindbedrag van die sponsoractiviteit onder ogen kreeg. Zelf hadden we berekend dat het voor de helft al de moeite waard zou zijn geweest. We waren dus echt blij met het resultaat van 1200 euro! Zonder de hulp van Kiek Boelaars van Kwidam en van de twee docentes Olga Dooremalen en Inez Rastovac van sportschool B-me was dit niet gelukt.

Volgend jaar weer? Natuurlijk! Hoe en waar?
We hebben nog tijd om daarover te stoeien, om alvast enige ijzers in het vuur te leggen en om vrijwilligers te zoeken die, aangestoken door het enthousiasme van de vrouwengroep, graag een steentje bij willen dragen.

Het lijkt mij een fantastisch gebaar naar de gemeente en allen die het project van Stedenband Tilburg-Matagalpa positief beoordeeld hebben. Misschien kunnen we in één jaar wel honderd fietsers bij elkaar krijgen en de afstand in kilometers fietsen tussen Tilburg en Matagalpa (die afstand Tilburg-Matagalpa fietsen is een idee van Kiek die mij daar tijdens onze voorbereidingen eens opmerkzaam op maakte). Het zou een geweldige doelstelling zijn, toch?

Dus collega-Stedenbanders: op naar de volgende spinningmiddag! We maken de precieze datum zo spoedig mogelijk bekend.

Sportieve groet,
Namens de vrouwengroep, ***Len Linthorst***

N.B. Voor mannen (en vrouwen) die alvast willen trainen voor de spinningactiviteit in 2017: er zijn lessen bij: Sportschool B-me, Ringbaan Oost 8-12 te Tilburg. (Ingang linksom, eerste verdieping)
Vrouwen kunnen bovendien terecht bij Kwidam women's health club, C. de Vriendtstraat 39 te Tilburg

Dé foto van ¡Cómo No!

ook mannen hebben lol tijdens spinningmiddag bij vrouwen-sportschool Kwidam
foto: **Cil de Vries**